

શ્રી દેરાજી રાજ્ય મથના પ્રાદ્ય મહાશયોને ભેટ.

પરોપકારાય સતા ત્રિભૂતયઃ

શ્રી
ગઝલ ગુલતાન.
ભાગ બીજો.

અનાવનાર
મુનિમહારાજ શ્રી વિનયચંદ્રજી.
અરવાળા નંમદાયના

૪૧ પ્રસિદ્ધ ડરગાહ
અરવાળા જેન ખિય મંડળ.
શા. મગનલાલ જીવગુલાલ.
આ. સં. મુ. અરવાળા તા. ધંધુડા.

૧૯૧૧ સ. ૨૪૧૧. ૧૬૭૧
માર્ગન ૧ થી પ્રત ૧૦૦૦

મુખ્ય અગ્રણી ન. ત્રિવાર મદલને (મકાન).

સદા આનંદમાં રહેવા વિષે.

અનાહર હંદ.

સદા આનંદમાં રેવું, સુખ દુઃખ એકિ થેવું.
 હજો વિધિ (મુઠ) એવું ગણી રેવું એવું ઉરમાં.
 નહિ દિલનીર આવું, મનમાં નહિ મુઠવું.
 તનોને નહિ તપાવું, બાવું ધર્મ બાન ઉરમાં.
 ધન્ય ધન્ય સીતા મની, દમયંતિ ને દ્રૌપદી.
 બાબા દુઃખ આવતિ, ન તણાણા શોક પુરમાં.
 નદે સુનિ વિનયમાં સુલોકો બાવિડ જુદ,
 સખ ધારી તો પધારો સિદ્ધપુરમાં. ૧

ઉપજાતિ શુભ.

સુખ દુઃખ સર્વ નિભાવી લેવું.
 સદૈવ આનંદ વિષે રહેવું.
 આરબંધ એ છે પ્રતિકુળ એવું.
 કદી કિહાં તો જગ કંટ રેવું. ૧

સુદિયન.

૫.	લી.	અપરુદ્ધ	શુદ્ધ
૧	૧	શુભ	અહાશુભ
૧૨	૧૬	સંતાવ	સંતાવી
૧૩	૨	લેવડ કરવા	લેવી કરવા
૧૪	૧૩	તેને	તને
૧૬	૪	કરનાર	કરનાર
૨૨	૧૧	એવો	એવો
૨૩	૮૭	આમુંડા	આમુંડા
૨૫	૧૬	શુભ	શુભ

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૭૬૨૫

વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ગાંધી યુવતીનું - ૨

વિષય દ-૧૪

શ્રી વૈરાગ્ય શતક ગ્રંથના ગ્રાહક મહારાજોને લેટ.

પરોપકારાય સતાં વિભૂતયઃ
શ્રી
ગઝલ ગુલતાન.
ભાગ બીજો.

બનાવનાર
મુનિમહારાજ શ્રી વિનયચંદ્રજી.
બરવાળા સંપ્રદાયના

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર.
બરવાળા જૈન મિત્ર મંડળ.
શા. મગનલાલ જીવણલાલ.
ઓ. સે. મુ. બરવાળા તા. ધંધુકા.

વી. સં. ૨૪૪૪. વિ. સં. ૧૯૭૪
આવૃત્તિ ૧ લી. પ્રત ૧૦૦૦

મુલ્ય સદ્વાણી સદ્વિચાર સદ્વર્તન (મફત).

ગુજરાત વિધાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કાંપીરાર્થસંગ્રહ
૭૬૧૫

શ્રી શાનિવિજય પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં, ધર્મચરણ કેશવલાલ વકીલ
અને માણિકલાલ માધવજીએ છાપ્યું.
કે. ટીકવા ચોકી—અમદાવાદ.

સૂચના.

(ગઝલ ગુલતાન ૧ લા ભાગમાં અંતરનું ઉદ્દેશન એ નામની કવિતા જુલમી ઔરંગઝેબ પાદશાહને ઉદ્દેશિને લખાગેલ છે. “ તેની હકીકત એમ છે કે ”).

ઔરંગઝેબ પાદશાહના વખતમાં શિવાજીરાવ દ્વિજીમાં (નાસીક-ત્રંબક) વિગેરે ગામોમાં ન્યાં ત્યાં હુંટફાટ કરી લોકોને ત્રાસ વર્તાવતો હતો તે વખતે પાદશાહે ધણી ધણી રીતે કપટ જાળ રચી પકડવા માટે માણસો મોકલેલાં પણ તે સપડાયો નહિ છેવટે ફરીવાર પાદશાહે એક વિશ્વાસુ માણસ મોકલી કહેવરાવ્યું કે હું તને મારીશ નહિ પણ તારી હુસીયારી યા ચાલાકી બદલ તને સાફ ધનામ આપી મોટી પદવીએ અડાવીશ આવા કપટ ભરેલા માયાળુ વાક્યોથી તે શિવાજી તથા તેનો પુત્ર સંભાળ બંને દિલ્લિ ગયા કે તુર્તજ તેને પકડી કેદ કર્યાં. ત્યાં તેમણે ઘણા વખત સુધી અસહ્ય કષ્ટો ભોગવ્યા. પરંતુ આખરે શિવાજીની અનિવાર્ય ચતુરાઈથી પિતા પુત્ર એ બંને મીઠાઈના ટોપલામાં રહી બહાર નીકળી ગયા છુટયા પછી પાદશાહે પાછા ફરીને તેડાવવા ઘણા પ્રયત્ને કર્યાં. પરંતુ કપટી ઔરંગઝેબ પાદશાહના વચનો ઉપર વિશ્વાસ નહિ લાવતાં શિવાજી પેશ્વાએ જે પ્રત્યુત્તર વાળ્યો. યા કહેણ મોકલ્યું તે હકીકત ઉદ્દેશિને આ કાવ્ય લખાયું છે.

આ હકીકત તે કાવ્યના મથાળે લખવી. છપાવનારની જુલમી રહી ગયેલ છે જેથી સુદ મહાશયો સુધારી વાંચશો.

(ત્રંબક નાસીક પાસે શહેર છે. પદ મલતું નહિ આવવાથી ત્રંબાવડી લખાયેલ છે.)

(ગઝલ ગુલતાન ગાવા દે.)

રાગ ગઝલ કબ્જાલી.

અરે ઓ પ્રેમી બંધુ બસ,	ગઝલ ગુલતાન ગાવા દે.
મધુરો એહના છે રસ,	ગઝલ ગુલતાન ગાવા દે. ૧
ગમે ના અન્ય વાતો બસ,	ગઝલ ગુલતાન ગાવા દે.
અહિંથી દુર રે તું બસ,	ગઝલ ગુલતાન ગાવા દે. ૨
અતિ ઉત્સાહ આપે છે,	ગઝલ ગુલતાન ગાવા દે.
દૃઢ્યમાં રંગ જમાવે છે,	ગઝલ ગુલતાન ગાવા દે. ૩
અહાહા! શી ગઝલ ગુલતાન,	ગઝલ ગુલતાન ગાવા દે.
કરે છે મનને મસ્તાન,	ગઝલ ગુલતાન ગાવા દે. ૪
નથી ખાવું નથી પીવું,	ગઝલ ગુલતાન ગાવા દે.
બધું હું હાલ ગણુ એમાં,	ગઝલ ગુલતાન ગાવા દે. ૫
લલે હો રસ સરસ બીજ,	ગઝલ ગુલતાન ગાવા દે.
મધુરો મીઠો રસ આ,	ગઝલ ગુલતાન ગાવા દે. ૬
વિનય મુનિ તણી વાણી,	ગઝલ ગુલતાન ગાવા દે.
કહે છે પ્રેમ તે આણી,	ગઝલ ગુલતાન ગાવા દે. ૭

પ્રસ્તાવના.

વહાલા વાંચક બંધુ ? આ નાનકડા પુસ્તકને જો કે પ્રસ્તાવનાની જરૂર નથી તોપણ હાલના ચાલુ સમયને અનુસરી આ સંબંધે બે શબ્દ લખાયે તો અયુક્તતો નહિજ ગણાય.

હાલના જન સમુહને વાટક તથા રસીક ગાયનો વધારે રૂચિ કર થઈ પડ્યા છે અને તેનો શોખ દિન પ્રતિદિન વધતો જતો જોવામાં આવે છે તેમાં પણ ગઝલોનો શોખ સહુ કરતા વધારે પ્રિય થઈ પડ્યો છે. એક નાના બાળકને પણ આપણે હર્ષથી ગઝલનો આનંદ અનુભવતા જોઈશું. ગઝલ હૃદયમાં અપૂર્વ આનંદ અને ઉત્સાહ આણે છે. આ પ્રકારે જનસમુહની રૂચિને અનુસરી મુનિ મહારાજ શ્રી વિનયચંદ્રજી મહારાજે જુદા જુદા વિષયો ઉપર પોતાના વિદ્યાર પ્રસંગે લિખ લિખ મુકામે તથા કેટલીક બરવાળા મુકામે રચેલી જે તે અત્રેના જૈન મિત્રમંડળના સભ્યોના વાર્ચવામાં આવતા ધણાને પ્રિય થઈ પડી અને તેથી સદરહુ પુસ્તક છપાવી જ્ઞાન દાન તરીકે ફી પોષ્ટ ખર્ચથીજ મંગાવનાર મોકલવા જીચાસા થઈ તેથી તે મુનિ-શ્રીની રચેલી તમામ ગઝલોનો સંગ્રહ કરી “ગઝલ ગુલતાન ભાગ ૨ જો” એવું પુસ્તકનું નામ આપ્યું છે અને મફતજ સર્વને આપવા જૈન મિત્ર મંડળ લાઘ્યશાળી થયેલ છે. સદરહુ પુસ્તકમાં કોઈ સ્થળે દ્રષ્ટી દોષથી ભુલચુક રહી ગઈ હોયતો વિવેકી સન્નજનો સુધારી વાંચી મથાશક્તિ લાભ લેશે તો કર્તાનો પ્રયાસ સફળ થયો લેખાશે.

ધૃતિ શાંતિ: તથાસ્તુ.

તા. ૧૩ માહે ડીસેમ્બર
૧૯૧૭ બરવાળા
(વેળાશાહના)

શ્રી. આપનો બંધુ
ભાઈલાલ પરશોતમદાસના જયજીનેન્દ્ર
બરવાળા મેનેજર કં. ના મે.

ગઝલ ગુણતાન ભાગ બીજાની

અનુક્રમણિકા.

વિષય

પૃષ્ઠ

૧ મંગળાચરણ પ્રભુ પ્રાર્થના	૧
૨ ઉદય એ પાપનો જાણો	૨
૩ સુધરેલા જમાનાના સુધરેલા મનુષ્યોની વર્તણૂક ...	૩
૪ નર્કના દુઃખોનું વર્ણન	૪
૫ પગેણો રે થયો યમનો	૫
૬ હે શ્રાવકો તમારો એ ખરો ધર્મ	૬
૭ વળી પણ શ્રાવકનો ખરો ધર્મ	૭
૮ પર્યુષણ પર્વના આનંદ મહોત્સવ વિષે	૮
૯ બીડીથી થતી યુક્તરી વિષે	૯
૧૦ મરડી દેવી પ્રત્યે સનમ્ર ઉપાસંબ (હંપકા) ...	૧૦
૧૧ સફળ આ જીંદગી કરવા પ્રભુને પ્રેમથી રગરવા ...	૧૨
૧૨ કુદરતનો અચળ કાયદો	૧૩
૧૩ દુનિયા દોરંગી છે તેને કોઈ જીતી શકતું નથી ...	૧૪
૧૪ ઉપદેશી અમર લાખીકા	૧૫
૧૫ સુખી ક્યાંથી કહેા થાય ?	૧૬
૧૬ હાંમત રાખવા વિષે... ..	૧૭
૧૭ જૈન જંગીનું ચરિત્ર	૧૮
૧૮ સતિ કલાવતીના સત્ય પ્રભાવે સંકટ મુક્ત થયા પછી તેના	
પ્રતિ સંખ રાજાએ ઘણી દીલગીરી પૂર્વક કહેલા વચનો	૨૦
૧૯ ઉપરના વચનો સૂઝી શકે છે કલાવતી પોતાના પ્રતિ પ્રત્યે	

સનત્ર બોલ્યા,	૨૧
૨૦ દશા બદલાય છે ત્યારે બધું બદલાય છે	૨૨
૨૧ અતિ જંગળી શેઠને એક મહાત્માએ લગાવેલો જ્ઞાન ફટકો	૨૩
૨૨ બે મિત્રોના અન્યોઅન્ય ગાઢ પ્રતિના ઉદ્ગારો	૨૫
૨૩ હેભાઈ હવે તો કાંઈ હિતશિષ્યામણુ માન અને ફેરો સફળ કર.	૨૬
૨૪ હે બહાલા આત્મા ! હવેતો કાંઈ સમજ અને સન્માર્ગગામી થા.	૨૭
૨૫ હેબહાલા આત્મા ! હવેતો કંઈ વિચારકર અને સન્માર્ગગામી થા.	૨૮
૨૬ મનવા હવે તો અભિમાન મુકી દે ભાઈ ? ? ?	૨૯
૨૭ હે મનવા ! હવે તો જરા જે જાળ ઓછી કરી નિરંજનનું	૩૦
ધ્યાન ધર	૩૦
૨૮ જન્મત મનવાને ઉપાસંભ	૩૦
૨૯ વ્યાખ્યાન ઉડ્યા પછી જોડવા લાયક ઉપદેશી દોહરા	૩૧
૩૦ વિગ્રમી.	૩૪
૩૦ મુનિશ્રી વિનયચંદ્રજી નિરચિત પુસ્તકોની જાહેર ખખર	૩૬

∴ આ ગ્રંથ ગુજરાતના ૧ લો ૨ જે ભાગ બંને જેને જાણ્યો તેને નીચેને સરનામે અરવાઆનાની ટીકીટ મોકલી મંગાવી લેવું.

શ્રી જૈન મિત્રમંડળ ઓફીસ.

મુ. અરવાળા બેસાસાના

તા. ધંધુકા કાઠીયાવાડ.

છપાતાં અને પછી છપાવાના

મુનિશ્રી વિનયચંદ્રજી વિરચિત પુસ્તકો.

૧. કામ લક્ષ્મી કથા—મુળ સંગ્રહ તથા સુબોધક રસીક ભાષાં-
તર સહિત લખાણ તૈયાર છે.
૨. વિનય સુબોધ વારીકા—સંસ્કૃત શ્લોકો તૈયાર છે અર્થ ભા-
વાર્થ વિવેચન દ્રષ્ટાંતો સહિત મોટો અને વાચના લાયક ગ્રંથ થશે.
૩. વિવિધ સુબોધક અષ્ટકો—મુળ સંસ્કૃત અર્થ ભાવાર્થ દ્રષ્ટાંતો
સહિત થશે.
૪. પ્રબોધ પંચાસિકા—ગુજરાતિમાં ઘણા ઉપદેશી ગ્રંથ થશે
કવિતાઓ કથા દ્રષ્ટાંતોથી વાંચના લાયક મુરમ્બ થશે.
૫. વિનયબોધ ગરબાવળી ભાગ ૧ લો—છપાય છે થોડાજ
વખતમાં બહાર પડશે.

∴ ઉપરના સર્વ પુસ્તકો મુળગી ખડતર કીંમતે મળશે લખો.

જેની દ્રષ્ટીમાં સદા, કમળા કેરો રોગ;
પીછું દેખે સર્વમાં, કર્મ તણે સંભોગ.

૧

મુનિશ્રી વિનયચંદ્રજી વિરચિત.

ગઝલ ગુલતાન.

ભાગ ૨ જો.

(૧) મંગળાચરણ પ્રભુ પ્રાર્થના.

—ભેરવી ગઝલ.—

- પ્રભુમુ પ્રભુ જનરાજ ! મુખ આનંદ અમને આપજો;
અમ કષ્ટ સઘળા દાપજો, મંગળ સદા ઉર વ્યાપજો. ૧
- હે ઈશ ! સાચુ શરણુ જગમાં, આપનું મુખ દારજો;
અશરણુ શરણુ હે દીન બંધુ ! દુઃખ દૂર નિવારજો. ૨
- આધિ અને વ્યાધિ ઉપાધિ, ત્રિવિધ તાપ સમાવજો;
અસમાધિ અંતર ઘાળજો, મુસમાધિમાં મન વાળજો. ૩
- બળતા તણા બેલી પ્રભુ છો, દુઃખ દવ મુજ બાળજો;
હું બાળ છું અજ્ઞાન છું, નાદાન છું સંભાળજો. ૪
- ભવ સાગરે કુબેલ આ તુમ, દાસને ઉગારજો;
તુમ આશરે છે જીવન, આ ભય સિંધુ પાર ઉતારજો. ૫
- આનંદ મય હે ઈશ ! અમ આનંદને નિત્ય આપજો,
મુનિવિનય વદે ભાવથી, અમ કષ્ટ સઘળા દાપજો. ૬

તેમજ જેના હૃદયમાં, (૨) અવગુણનો ભંડાર;
અવગુણ દેખે સર્વમાં, શોધે નહિ કંઈ સાર. ૨

(૨) ઉદય એ પાપનો જાણો.

ગણત કબ્બાલી.

- કુટીલા કોધની ભારી, પીશાચી દુઃખ દેનારી;
મળી જો એહવી નારી, ઉદય એ પાપનો જાણો. ૧
- પતિ સેવા ન કરનારી, સ્વધૃષ્ટાએ વિચરનારી;
મળી જો એહવી નારી, ઉદય એ પાપનો જાણો. ૨
- અતિ સંતાપ કરનારી, દીલે ના દાગ ડરનારી;
મળી જો એહવી નારી, ઉદય એ પાપનો જાણો. ૩
- કૂંડી કંદેજ ફરનારી, નહિ મંતાપ ફરનારી;
મળી જો એહવી નારી, ઉદય એ પાપનો જાણો. ૪
- આવટ ઘાટોજ ઘડનારી, દુરાચારેજ રમનારી.
મળી જો એહવી નારી, ઉદય એ પાપનો જાણો. ૫
- કુનારી સંગ કરનારી, કુપંથે પ્રેમ પડનારી;
મળી જો એહવી નારી, ઉદય એ પાપનો જાણો. ૬
- પતિને તો પજવનારી, સ્વભાવે જેવી અંધારી;
મળી જો એહવી નારી, ઉદય એ પાપનો જાણો. ૭
- રાકળ જે કલેશ કરનારી, હઠાલાઈ ન હરનારી;
મળી જો એહવી નારી, ઉદય એ પાપનો જાણો. ૮
- કઠી ના ધર્મ ધરનારી, સુપંથે ના વિચરનારી;
મળી જો એહવી નારી, ઉદય એ પાપનો જાણો. ૯
- વિનય મુનિ વંદે ભાવે, દુઃખે તેનું જીવન જાવે;
અવગ અંડી મળી નારી, ઉદય એ પાપનો જાણો. ૧૦

દુર્યોધનને એકદા,
સંખ્યા લાવોગુણી તણી,

(૩)

કહે કૃષ્ણ મહારાય;
આ નગરની માંય. ૩

(૩) સુધરેલા જમાનાના સુધરેલા મનુષ્યોની વર્તણુંક.

ગણત કબાલી.

- દીવાનો આ જમાનો છે, ખરે તે એ તમાનો છે; ૧
- કપરની જ્યાં કમાનો છે, નહિ દીલમાં કમાનો છે. ૨
- જમાનો આજ આગ્યો છે, નવી ફેશન લાગ્યો છે; ૩
- નીતિ પથે ન ફાગ્યો છે, દીવાનો આ જમાનો છે. ૪
- ગણ છે એ સુધારો છે, કુધારાનો વધારો છે; ૫
- ઉત્તમતાનો ઉધારો છે, દીવાનો આ જમાનો છે. ૬
- ફરે લઘ સુંદરી સાથે, મેલાની હાથથી હાથે; ૭
- બ્રહ્મીને શ્વાન સંગાતે, દીવાનો આ જમાનો છે. ૮
- ફરે નીતિ તણી વાતો, રહે પોને સદા તાતો; ૯
- નથી અન્યાય અટકાતો, દીવાનો આ જમાનો છે. ૧૦
- ધિકારે ધર્મના અંથો, ધિકારે હુકમના પંથો; ૧૧
- ગમેના સંતનિ અંથો, દીવાનો આ જમાનો છે. ૧૨
- છતી આંખે ધરે ચરમા, ભડે લાગે કદિ વરમા; ૧૩
- ન રાખે સંપ આપસમાં, દીવાનો આ જમાનો છે. ૧૪
- નિહાળી પારકી નારી, બને છે દ્રષ્ટી વિકારી; ૧૫
- સદા વૃત્તિ વ્યભિચારી, દીવાનો આ જમાનો છે. ૧૬
- જમાનાને ગમે ખોટું, પ્રપંચે ચીતડું ચોરડું; ૧૭
- દીએ પરદ્રવ્યમાં દોડું, દીવાનો આ જમાનો છે. ૧૮
- છાથી ખોલવું નિત્યે, છાથી ચાલવું નિત્યે; ૧૯
- છાથી મહાલવું નિત્યે, દીવાનો આ જમાનો છે. ૨૦

અકલે ચોટે શરીએ, (૪) ફર્યો બહુ સમસાન;
 હુંકયું આખું નગર પણ મળ્યો નહિ ગુણવાન. ૪

હવા લઈ દેહ વટલાવે, વિદેશી વસ્તુ લલચાવે;
 વિનય મુનિ વદે ભાવે, દીવાનો આ જમાનો છે. ૧૧

(૪) નર્કના દુઃખનું વર્ણન.

—ગજલ કવ્વાલી—

- અહા શું નર્કના દુઃખો, મળે નહિ લેસ જ્યાં સુખો;
 સદાયે વેઠવી ભુખો, અહા શું ? નર્કના દુઃખો. ૧
- કુંભીમાં જન્મ જ્યાં થાયે, યમો દોડી તુરત આવે;
 સતાવા શસ્ત્રને લાવે, અહા શું ? નર્કના દુઃખો. ૨
- ખનાવે અગ્નિ તો એવો, સવિતા ? ઉગતો બેવેળ;
 તેમાં હોમી દીયે દેવો, અહા શું ? નર્કના દુઃખો. ૩
- ફર્યો લઈ દૈત્યના દાગા, ડરાવે રે કરી ચાગા,
 સતાવે ભારીને ભાલા, અહા શું ? નર્કના દુઃખો. ૪
- સુણાવે છે કયાં કર્મ, દીયે દુઃખો ખની ગર્મ,
 જરી લાવે નહિ શર્મ, અહા શું ? નર્કના દુઃખો. ૫
- જુગારી ચોરીને જારી, કયાં કુકર્મ તેં ભારી;
 ક્યાના દીલમાં ધારી, ઉઘાડી નર્કની ખારી. ૬
- અતિ આક્રોશ લાવીને, દીયે દુઃખો ડરાવીને;
 પસ્તાવો ધાય આવીને, અહા શું ? નર્કના દુઃખો. ૭
- તપા તેને બહુ જાગે, ઉઠક ત્યાં કરગરી ભાગે;
 પગે કરબોડીને લાગે, અહા શું ? નર્કના દુઃખો. ૮

ખીજે દીન અર્જુનને,
અવગુણી ગાતો તમે,

(૫)

કહે કૃષ્ણરાય;
આ નગરનીમાંય. ૫

શિશુ ઉકાળીને આપે, નિહાળીને દ્રવ્ય કાંપે;
પરાણે પાઈ સંતાપે, અહા શું ? નર્કના દુઃખો. ૯
નદી છે વૈવણી નામે, સુખી થાના પડે તામે;
નહિ શાન્તિ કદી પામે, અહા શું ? નર્કના દુઃખો. ૧૦
કરે કુર કર્મના કામો, જપેના ઇશના નામો;
વહે મુનિ વિનય ભાવે, દુઃખો તે નર્કના પાવે. ૧૧

(૫) પરોણો રે થયો યમનો.

ગઝલ.

મરુખ્યનો જન્મ ના જાણ્યો, ઉપાડ્યો પાપનો પાણ્ય;
કમાઈ કર્મની ખાણ્યો, પરોણો રે થયો યમનો. ૧
તણ પરદોઝની લીતિ, ધરીના ધર્મની પ્રીતિ;
અનીતિમાં બન્યો છતિ, પરોણો રે થયો યમનો. ૨
અખજ ખાધા ખરી ખાંતે, કીધા કુકર્મ એકાંતે;
મહ્યા તેના ફળો પ્રાંતે, પરોણો રે થયો યમનો. ૩
દયાળુને દગા દીધા, પીયાલા દારૂના પીધા;
લક્ષણ પર માટીના કીધા, પરોણો રે થયો યમનો. ૪
રહ્યો રંગ ભોગમાં રાણ, સદાએ મર્વમાં ગાણ;
બનીને પાપમાં પાણ, પરોણો રે થયો યમનો. ૫
કપર મારે લપટ થઈને, ખટક જુલમી કપર ધનિ;
કુપ્યામાં નફર રહીને, પરોણો રે થયો યમનો. ૬
દયા ના દીલમાં આણી, હણ્યા પગી પશુ પ્રાણી;

તે પણ આખા નગરમાં, (૬) ક્યો બહુ બહુ કામ;
નજર કરીને નીરખ્યું, (પણ) મળ્યા ન અવગણવાન. ૬

પીલ્લને પાપની ઘાણી, પરાણે રે થયો યમનો. ૭
બલિચારી દુરાચારી, મદીરાની કરી ચારી;
અનીતિ ને કરી પ્યારી, પરાણે રે થયો યમનો. ૮
વિનયમુનિ વટે વાણી, કર્યા કુકર્મ રે જાણી;
મજાએને બહુ માણી, પરાણે રે થયો યમનો. ૯

(૬) હે શ્રાવકો ! તમારો એ ખરો ધર્મ.

—ગજન કબાલી—

મુણે સહુ શ્રાવકો ? પ્રીતે, તમારો એ ખરો ધર્મ,
વિચરજે તેહમાં નિતે, કપાશે તો સકળ કર્મ. ૧
પ્રભાતે ઉઠીને વહેલા, સ્મરણ નવકારનું કરજે;
ધરમનું ધ્યાન રે ધરજે, તમારો એ ખરો ધર્મ. ૨
જગતના સર્વ જીવોને, જગરથી જાણજો બ્રાતા;
પરસ્પરીને ગણે માતા, કરો સૌ જીવને શાતા. ૩
જુદના તાકરો પરનું, દુઃખદ એ જાણી આખરનું;
દ્વંદ્વ સહભાવથી ભરજે, તમારો એ ખરો ધર્મ. ૪
લપટ લુચ્ચાઈ ના ધરજે, કપટના કામ ના કરજે;
કદી પર દ્રવ્યના હરજે, તમારો એ ખરો ધર્મ. ૫
દયાળુ દિલના થાજે, અનીતિમાં નહિ જાજે;
અખજ ખાંતે નાહ ખાજે, તમારો એ ખરો ધર્મ. ૬
સદા ઉપાશ્રયે જઈને, કરો વૃત્તો વિમળ થઈને;
દુઃખની દુષ્ટતા હરજે, તમારો એ ખરો ધર્મ. ૭

એ દ્રષ્ટાંત બાણજો,
દુર્ગુણી દુર્ગુણ મહે,

(૭)

નિશ્ચે આ જગમાંય;
ગુણીજન ગુણ લહાય. ૭

ગરીબોના ગળા કરવા, ઠગીને દ્રવ્યને હરવા;
ન બંધા એહુપા કરજો, તમારો એ ખરો ધર્મ. ૮
જુગારી ચોરીને જરી, તણ ઘો દ્રષ્ટીને ખારી;
ઉઘડશે (તો) મોક્ષની ખારી, તમારો એ ખરો ધર્મ. ૯
વિનયમુનિ વદે પ્રીતે, ધરી આ ધર્મને નિત્યે;
અચળ ઠામે સુખે કરજો, તમારો એ ખરો ધર્મ. ૧૦

(૭) વળી પણ શ્રાવકનો ખરો ધર્મ.

(પદ ૨ જુ) ગઝલ કબાલી.

કદી જુઠું નહિ ખોલો, કદી જુઠું નહિ તોલો;
પરાયા મર્મના ખોલો, તમારો એ ખરો ધર્મ. ૧
નહિ આ જીવિકા તોડો, ઘરો ના પારકા ફોડો;
જીવન પરમાર્થમાં જોડો, તમારો એ ખરો ધર્મ. ૨
દુઃખીના દુઃખડાં દૂખી, દયા તેની દીલે ધરજો;
આંસુડા તેહના લુછી, ગરીબોની દુવા લેજો. ૩
અવિક લે આપણું એણું, અહાશું ! પાપએ પોણું;
કદીના કામ તે કરજો, તમારો એ ખરો ધર્મ. ૪
નહિ મોટી ભરો ફાળો, દીનેના ના દીલો ખાળો;
પીડાતા પ્રાણીને પાળો, તમારો એ ખરો ધર્મ. ૫
જીતાવી માલને સારો, નહારો દધ નહિ મારો;
ન બાંધો કર્મનો ભારો, તમારો એ ખરો ધર્મ. ૬
કુટીલતા તતને તોડો, દુઃખના દુર્ગુણો છોડો;

છે જેના અંતર વિષે, (૮)

અજર અમર પદ હર છે,

દુર્યોધન નરસાથ;

ત્યાં સુધી જગમાંય. ૮

અતિના લોભમાં દોડા, તમારો એ ખરો ધર્મ. ૭

ખનીને સ્વાર્થમાં અંધા, કરોનારે અધમ ધંધા;

ખુટલ થઇ ના બનો ખંધા, તમારો એ ખરો ધર્મ. ૮

સદા સંતોષને ધરજો, ભલા ભંડારને ભરજો;

દીલે દાષો થકી ડરજો, તમારો એ ખરો ધર્મ. ૯

રૂડા આચાર વિચારો, વસાવો શુદ્ધ વ્યવહારો;

સુખોધે સ્વાત્મ સુધારો, તમારો એ ખરો ધર્મ. ૧૦

વિનય મુનિ વદે પ્રીતે, ધરી આ ધર્મને નિત્યે;

અચળ ઠામે સુખે ઠરજો, તમારો એ ખરો ધર્મ. ૧૧

— ૦ —

(૮) પર્યુષણ પર્વના આનંદ મહોત્સવ વિષે.

ભેરવી ગંઝલ.

આજ્યા રૂડા પર્યુષણો, આનંદ મંગળ આજ છે,

શુભ ઉદય જણો આપણો, આનંદ મંગળ આજ છે. ૧

પર્વો ઘણા છે વર્ષમાં, આનંદ મંગળ આજ છે;

આ પર્વ છે ઉત્કર્ષમાં, આનંદ મંગળ આજ છે. ૨

આ જીંદગી કરજો સફળ, આનંદ મંગળ આજ છે;

પર્યુષણો સેવી સફળ, આનંદ મંગળ આજ છે. ૩

અવસર મળ્યો છે આ ભલો, આનંદ મંગળ આજ છે;

મળ્યો દુર્લભ છે સાંભળો, આનંદ મંગળ આજ છે. ૪

જાળળ ભરની છાડજો, આનંદ મંગળ આજ છે;

શુભ પંથમાં ચિત્ત ચોડજો, આનંદ મંગળ આજ છે. ૫

હૈંધન જેવા જનો,
અર્જુન સમતો વિદ્યમાં;

(૯) છે બહુ આ જગમાંય;
જન વિરલાજ જણાય. ૯

- ભગવાનની વાણી સુણો, આનંદ મંગળ આજ છે;
તજજો દૃઢ્યના દુર્ગુણો, આનંદ મંગળ આજ છે. ૬
શુભ ધ્યાન ધરજો ધર્મનું, આનંદ મંગળ આજ છે;
કરજો નિકંદન કર્મનું, આનંદ મંગળ આજ છે. ૭
તપ જપ કરો ઘો દાનને આનંદ મંગળ આજ છે;
કરજો નહિ અભિમાનને આનંદ મંગળ આજ છે. ૮
આત્મા પશુસણ ભાગ્યથી, આનંદ મંગળ આજ છે;
જાણોજ પુણ્ય અથાગથી, આનંદ મંગળ આજ છે. ૯
પરમાદ પરનિંદા તજો, આનંદ મંગળ આજ છે,
શણગાર સદ્ગુણના સજો, આનંદ મંગળ આજ છે. ૧૦
મુનિવિનયચંદ્ર ઉમંગથી, આનંદ મંગળ આજ છે;
સેવો પશુસણ રંગથી, આનંદ મંગળ આજ છે. ૧૧

(૯) બીડીથી થતી ખુવારી વિષે.

ગઝલ.

- કલેણુ ખાજશે બીડી, અતિ સંતાપશે પીડી;
પીઓ મા બ્રાતરે ! બીડી, પીઓ મા બ્રાતરે ! બીડી. ૧
અનાડી ક્યાં બળી બુદ્ધિ, નથી કાંઈ આવતી શુદ્ધિ;
શરીરની રાજશે રૂઢી, પીઓ મા બ્રાતરે ! બીડી. ૨
વહાલી સ્વર્ગની સીડી, ગણી તે તેહવી બીડી;
નક્કી છે નઈની સીડી, પીઓ મા બ્રાતરે ! બીડી. ૩

ગુણ માંહિ પણ દેખશે, (૧૦) દાય તણા ભંડાર;
એવા જનને જાણવો, દુર્લભન અવતાર. ૧૦

ખુવારી આખરે કરશે, દુઃખ ક્ષય રોગથી ભરશે;
ખટકશે જેમરે કીડી, પીઓમા બ્રાતરે ! બીડી. ૪
સદા સદ્ગુણ હરનારી, અતિ દુર્ગુણ કરનારી;
દુઃખદ ભંડાર ભરનારી, પીઓ મા બ્રાતરે ! બીડી. ૫
નથી કંઈ ફાયદો તેમાં, અતિશય દુઃખ છે એમાં;
શુભે ગધાય છે જેમાં, પીઓ મા બ્રાતરે ! બીડી. ૬
તત્ત્વ એની બહુ ખુરી, સતાવે પાપણી પુરી;
બગાડે શ્વાસને કુડી, પીઓ મા બ્રાતરે ! બીડી. ૭
નહિ વૃત્ત નિમ કરવા દે, ન ધર્મે ધ્યાન ધરવા દે;
ઠદી ના હામ હરવા દે, પીઓ મા બ્રાતરે ! બીડી. ૮
બીડી વિના કરે ચાળા, સદા તેની ફરે માળા;
જહાલી જેમરે બાળા, પીઓ મા બ્રાતરે ! બીડી. ૯
ફજરમાં જોઈએ વેલી, પીએ સંડાસમાં પેલી;
મતિ થઈ તૈહમાં ઘેલી, પીએ મરજદને મેલી. ૧૦
વિનયમુનિ વદે ભાવે, બીડીના એ ગુણે ગાવે;
છતા ના દીલ સમજાવે, ખતાતો આખરે ખાવે. ૧૧

(૧૦) મરકી દેવી પ્રતે સનમ્ર ઉપાલંભ (કપડો)

ગજલ કવ્વાલી.

અરે મરકી ? અરે મરકી ? ગજબ તેતો ક્યો જગમાં,
ગજબ તારો સપાદો છે. અજબ તારી થપારો છે ? ૧
ખુની તું છે અરે દેવી, ભયંકર રાક્ષસી જેવી,

માટે મિત્રો માલિરા. (૧૧) બને અર્જુન સમાન;
વિનય મુનિ શુભ ભેટયા, ભજો ભાવે ભગવાન. ૧૧

- વહુ દહિં ઉપમા કેવી, અરે મરકી ? અરે મરકી ? ૨
હણ્યાં તેં કંઈકના પ્રાણો, કાપી કંઈકને કાણો,
ખુશ્તે છે જેમરે બાણો, અરે મરકી ? અરે મરકી ? ૩
રંકાવી કંઈકરે બાળા, દેવાયા કંઈકને તાળા,
પડે આંસુજ પરનાળા અરે મરકી ? અરે મરકી ? ૪
બહુ જીવાનીઆ ઝાલ્યા, તજી ઘર બાર ને ચાલ્યા,
હૃદય પ્રેમતણા બાળ્યા, અરે મરકી ? અરે મરકી ? ૫
અજળ્ય તારી ગતિ જગમાં, અતિ ખટકે રંગો રંગમાં,
કર્યા નિરવંશ ઘણા જગમાં, અરે મરકી ? અરે મરકી ? ૬
હુલે તારું મુણી નામ, તજવે ગામને કામ,
હુટી જાએ હૃદય હામ, અરે મરકી ? અરે મરકી ? ૭
ચુટે છે તુ કુણા કુણો, નિકંદન તું કરે કુણો,
મુકી દે દુઃખનો પુણો, અરે મરકી ? અરે મરકી ? ૮
કંઈકના માત પિતા રૂવે, કંઈકની નારીઆ રૂવે,
ખિચારા આંસુડા હુવે, અરે મરકી ? અરે મરકી ? ૯
ગરીબડા દેશ આ મારો, ન તેને દુઃખનો આરો,
દયા કરી રોગને વારો, અરે મરકી ? અરે મરકી ? ૧૦
નયનમાં નીર આવે છે. હૃદયમાં ત્રાસ લાવે છે,
વિના થાંકે સતાવે છે, અરે મરકી ? અરે મરકી ? ૧૧
ગજળ તું મેળની ગાળી, પલકમાં દહુ દે રોળી.
સર્જનની શું કરે ટોળી, અરે મરકી ? અરે મરકી ? ૧૨
ઝપટ તારી બહુ ખુરી, લીલિ તારી હૃદય પુરી,
તું દર્શનથી મરે ફરી અરે મરકી ? અરે મરકી ? ૧૩

સકળ પાપનો બાપ તે. (૧૨) લોભ કષ્ટો જનશય,
વર્ણન તેનું સાંભળો, સ્થિર કરી મન વચ કાય. ૧૨

હવે તો કોપ શમાવોને, અહિંથી દૂર સિધાવોને,
હૃદયમા મહેર લાવોને, અરે મરકી? અરે મરકી? ૧૪
અરજ માતા સુણો મારી, દયા લાવો દિલે ધારી,
કરો શાંતિ હવે સારી, કૃપા ચાહુ સદા તારી. ૧૫
વિનયમુનિ ગઝલ ગાવે, ધરો સુધર્મને લાવે,
સુધર્મે કો જયી જાવે, સુધર્મે વિદ્ન ના આવે. ૧૬

— ૦ —

(૧૧) સફળ આ જીંદગી કરવા, પ્રભુને પ્રેમથી સ્મરવા.
ગઝલ કવ્વાલી.

તજ દઇ પારકી પરવા, પ્રભુને પ્રેમથી સ્મરવા;
ગુણીના ગા ગુણો ગરવા, સફળ આ જીંદગી કરવા. ૧
વિચારી વાકય ઉચ્ચરવા; સદા સદગુણ સંચરવા;
કદિ કુપંથ ના ચરવા, સફળ આ જીંદગી કરવા. ૨
અચળ ઠામે સુખે ઠરવા, ભવાન્નિધ પાર ઉતરવા;
દુઃખીના દુઃખડા હરવા, સફળ આ જીંદગી કરવા. ૩
મળ્યા અંગો સહુ નરવા, ધરમને ધૈર્યથી ધરવા;
ભલા ભંડારને ભરવા, સફળ આ જીંદગી કરવા. ૪
મળ્યો સજ્જન આ તરવા, ન ધન ભંડારને ભરવા;
સુખંથે વિત વાપરવા સફળ આ જીંદગી કરવા. ૫
મુ વાક્યો સંતાન સુણવા, દુઃખદ સહુ દુર્ગુણો હણવા;
ગુણીના સદગુણો ગણવા, સફળ આ જીંદગી કરવા. ૬
અઘર ઘાટો નહીં ઘડવા, ન કેહવા વાકય તો કડવા;

લોભે જીવ હિંસા કરે, (૧૩) લોભે જીવ વધાય;
લોભે ચારી ચિંતવે, લોભે કપટ કરાય. ૧૩

સુખદ સુવાક્ય સંઘરવા, સફલ આ જીંદગી કરવા. ૭
વિતડા વાદના વદવા, ન લેવટ કોઈની કરવા;
છળેના લોક છેતરવા, સફળ આ જીંદગી કરવા. ૮
કઠોન ફૂલકર્મ નીર્જરવા, સુખાવે સુવૃત્તો ધરવા;
વિનયમુનિ સુખદ વરવા, સફલ આ જીંદગી કરવા. ૯

(૧૨) કુદરતનો અચળ કાયદો.

ગજલ કબાલી.

અરે કુદરત ! અરે કુદરત ! અચળ છે કાયદો વારે;
નહિ તું વાયદો આપે, ન છેડે ફાયદો આપે. ૧
અકળ છે હા કળા તારી, કરે શું ચત્ત નરનારી;
કરે ના કોઈની ચારી, ન ચાલે ત્યાં મતિ ભારી. ૨
ખતાવે રંકને રાગ, ક્ષણિકમાં તું કરે તાગ;
ક્ષણિકમાં દુઃખ દે ઝાઝા, મુકાવે ધર્મની માગ. ૩
ક્ષણિકમાં તું હસાવે છે, ક્ષણિકમાં રોવરાવે છે.
કુદંદે તું રસાવે છે, મુખોમાં તું વસાવે છે. ૪
ભણલાને ભુલાવે છે, નિહરને તું ડુલાવે છે,
ક્ષણિકમાં તું ફુલાવે છે, ક્ષણિકમાં તું જુલાવે છે. ૫
ન વધવાનું વધાવે છે, ન કરવાનું કરાવે છે;
કુપાયે તું કુદાવે છે, અધટ ઘાટો ઘડાવે છે. ૬
ન ચાલે બેર ત્યાં તનનું, ન ચાલે બેર ત્યાં ધનનું
દીવાની તું દીસે કુદરત, અરે કુદરત ! અરે કુદરત ! ૭

કુડાં રાખે કાઢનાં,
દોષે કુડી સાક્ષીઓ.

(૧૪)

કુડાં લેખ લખાય;
ભરા ઉર હરખાય. ૧૪

ન પાંચે કો તને કુદરત? અહાહા! શી બની કુદરત?
ગણે ના કોઈને કુદરત, અકળ તું છે અરે કુદરત! ૮
ઉજડ તુંતો કરે ક્ષણમાં, અજડ તુંતો કરે ક્ષણમાં;
સજડ તુંતો કરે ક્ષણમાં, અહા કુદરત! અહા કુદરત! ૯
થવા દે ધાર્યું ના મનનું, થવા દે ધાર્યું ના તનનું;
ખરે તું ઘાતકી કુદરત! અરે કુદરત! અરે કુદરત! ૧૦
કુદરતના કાયદો ન્યારો, અતિ આશ્ચર્ય કરનારો;
કદિ ના દીલ રનારો, સ્વદેશીય વિચરનારો. ૧૧
કુદરતને કો નહિ જાણે, કદુ છું સાંભળો પ્રીતિ;
વિનયધુનિ વદે હિલે, સુધર્મ ધ્યાન દો નિતી. ૧૨

— ૦ —

(૧૩) દુનિયા દોરંગી છે તેને કોઈ જાતી શકનું નથી.

ગઝલ દુવાલી.

અરે દુનિયા! અરે દુનિયા! તેને કોઈ નહિ જાણે;
દીવાની તું દીસે દુનિયા, અરે દુનિયા! અરે દુનિયા! ૧
કદિ ગાંડો ગણે દુનિયા, કદિ ડાહ્યો ગણે દુનિયા;
વિવિધ વાણી વદે દુનિયા, દીસે દોરંગીરે દુનિયા. ૨
કરે નિંદા ક્ષણિકમાં તે, કરે સ્તુતિ ક્ષણિકમાં તે;
ન પાંચે કો તને દુનિયા; અરે દુનિયા! અરે દુનિયા! ૩
બહુ જો ખોલને ખોલે, ગણે તો વાયડ તોલે;
અતિ આજુ કદિ ખોલે, કપર વાળો કહી છાલે. ૪
અતિ જો ધર્મને ધારે, ગણે છે દુનિયા દોરંગી.

લોભે લાંચ લીએ વળી, (૧૫) લોભે જીલમ કરાય;
લોભે લગ્નને તણ, લાલચમાં લપટાય. ૧૫

હીસે છે ઉલટી રીતે, અરે દુનિયા ! અરે દુનિયા ? ૫
ગણી ગાંઠ નહિ બાધો, અરે ! દુનિયા તણ વાક્યો;
સુપથે પ્રેમથી ચાલો, હૃદયમાં રાખીને હિંમત. ૬
કદિ જો સત્યથી ચાલે, કરે હાંસી અરે દુનિયા;
કી ધાઈ ખણુ છે દુનિયા ઉભયથી દુઃખ દે દુનિયા. ૭
વહે મુનિ વિનય ભાવે, ન દુનિયા કોઈની થાવે;
હૃદયને રાખજો મજબુત, મરતો જેહવાં રજખુત. ૮

(૧૪) ઉપદેશી અંતરસાધિકા.

ભેરવી ગઝલ.

મતિ માનસહુ સુણજો સુખોધ સુખી હૃદય અવધારજો,
હારી ન જરો જન્મ આ અજ્ઞાનમાં નિરધારજો. ૧
રાજ ગયા નિજ રાજ મેલી વાત એ ન વિસારજો,
જગમા નથી દો અચલ એમ વિચારી આત્મ સુધારજો. ૨
શ્રીસદ્ગુરના સંગથી સુમતિ હૃદયમા ધારજો,
હઠતા તજો રૂબુતા ભજો નિજ આત્મતત્વ વિચારજો. ૩
રક્ષણ કરો સહુ જીવનું વળી ભાવના શુભ ભાવજો,
સ્વર્ગ સંગ અંગ નિવારજો સત્સંગ રંગ જમાવજો. ૪
ચંડાળ મન્યુર માન માયા મોહમદ નિવારજો,
દુષ્ટ દાન દીન અનાથને પરમાર્થને ઉર ધારજો. ૫
જીવન મટ્યું આ શ્રેષ્ઠ માનવનું અરેઅર જાણજો,

લોભે લપટતા ધરે, (૧૬) પર-રમણી વરા થાય;
લોભે ધન લાંડારને, ભરવા મન ઉભરાય. ૧૬

- સ્વાધ્યાય થઈ પરદુઃખ દેવા તંતને ના તાણુજો. ૬
મિજમાન બે દીનના શાહુ છે સત્ય કેવળ માનજો, ૭
નેહ પ્રભુ ભજજો અને તજજો હૃદય અભિમાનજો. ૭
હુ માર કેવલ દુઃખ કરનાર ખરે પિછાણુજો,
નક્કી નદીના નીર જેવી લક્ષ્મી ચાંચળ જાણુજો. ૮
મુકી જવું છે આખરે મમતા અતિતા આણુજો,
છુટી જવા ભવ દુઃખથી મુનિવિનય ધર્મ પ્રમાણુજો. ૯

(૧૫) સુખી ક્યાંથી કહો થાય ?

—ગઝલ કવ્વાલી—

- કરે કામો સદા અવળા, વિચારો ના મળે સવળા;
બને પાપો વિષે પ્રબળા, સુખી ક્યાંથી કહો થાય ? ૧
નિસ્રાસા શંકના લીધા, ગરીબના રે ગળાં કીધાં,
દયાળુ ને દગા દીધા, સુખી ક્યાંથી કહો થાય ? ૨
કદિ પરમાર્થ ના કીધા, પીચ્છાલા પાપના પીધા;
જરાના મનથી ખીધા, સુખી ક્યાંથી કહો થાય ? ૩
જીભેથી તો જપે રામ, રમે દીલ ચામને દામ;
કષ્ટના રે કરે કામ, સુખી ક્યાંથી કહો થાય ? ૪
તણ સુપથને સીધા, કુપથો હર્ષથી લીધા,
ધરમાદાના ધનો લીધા, સુખી ક્યાંથી કહો થાય ? ૫
કરીના સતની સેવા, ભળ્યા ના દેવના દેવા;
દળ્યાના નીચ રે હેવા, સુખી ક્યાંથી કહો થાય ? ૬

લોભે કે.ધ કરે ઘણું, (૧૬) લોભે ગર્વ ધરાય;
લોભે માયા કપટને, કરે આતિ ઉરમાંય. ૧૭

પરાઈ થાપણે રાખી, ઉપરથી તો ભહું ભાખી;
સદા જુહી ભરી શાખી, મુખી ક્યાંથી કહો થાય? ૭
પરધન પરદારમાં પ્રીતિ, નથી પરલોકની ભીતિ;
ધરી છે ઉલટી રીતિ, મુખી ક્યાંથી કહો થાય? ૮
ન દ્રષ્ટી ઝેરીણી જાય, ભહું ના કોઈતું થાય;
વદે વિનય મુનિરાય, મુખી ક્યાંથી કહો થાય? ૯

(૧૬) હીંમત રાખવા વિષે.

ગજલ કવ્વાલી.

કદી આવી પડે કપો, હૃદયમાં રાખજો હીંમત,
મદદમાં અવશે હીંમત, નથી હીંમતની કીંમત. ૧
નહિ દિલમાં જરી ડરતું, હીંમત રાખીજ વિચરતું;
મુખ્યે ચિત્તને ધરતું, સદા આનંદમાં ફરતું. ૨
અહા! દઉં ઉપમા કેવી? ખરે હીંમત છે દેવી;
દયા સંજવની જેવી, અહા! હીંમત છે એવી. ૩
કદી સાંઝં વદે લોકો, નહાં કો વદે લોકો,
મુખ્યે વિચરી બહાલા, હૃદયમાં રાખજો હીંમત. ૪
હૃદયમાં ધૈર્યને ધારો, હીંમતથી કાર્ય સુધારો;
કરી પુરુષાર્થને સારો, ભીરતાને? દુરે પારો; ૫
ફદનથી દુઃખ ના જાય, ફદનથી મુખ ના થાય;
સહુએ મુખી થાય, હીંમત ધારો હૃદયમાંય. ૬
હીંમતથી સંદો જાશે, હીંમતથી મુખ સૌ થાશે;

લોભે લોભ વધે ઘણો, (૧૮) લોભે બાંધે સ્નેહ;
લોભે આત્મ જનો વિષે, ધરે દ્રેષ તણ નેહ. ૧૮

સદા આનંદ વરતાશે, ગુણો સૌ તેહના ગાશે. ૭
કરે નિંદા કદિ તો શું, કરે સ્તુતિ કદી તો શું;
હૃદયમાં રાખીને હીંમત, સદા આનંદમાં રહેતું. ૮
વદે મુનિ વિનય ભાવે, હીંમતને તોડે કો નાથે;
હીંમત હારી નહિ જાવે, નરો તે સુખને પાવે. ૯

(૧૭) જૈન જોગીનું ચારિત્ર (વર્તન રીતિ) *

ગઝલ કવ્વાલી.

અમેતો જૈનના જોગી, અમારે દ્રવ્યના કદપે;
કદાપિ ના અમે સુધએ, ચુકું રેશમી તટપેર. ૧
અમારે કાજ કીધેલું, જમણુ એવું નહિ જમીએ;
ન ગાંડી વાહને બેસી, કદિ મુસાફરી કરીએ. ૨
નદિ કુવા તળાવોનું, અમે પાણી નહિ લઈએ;
તમારા કામને માટે, ઉકાળેનું સદા થઈએ. ૩
વિવિધ ધાતુ તણા દામો, અમારે ના કદિ ખપશે;
ઉમંગે કાળના પાત્રો, વિષે ભિક્ષા થઈ જમશે. ૪
વિવિધ જાતી તણાં ખેલો, ન ચાહીને જશે જોરા;
નદિ દ્રહું કે સરોવરમાં, ન વચ્ચો ખેશશી ધોવા. ૫

* કુટનેટ—સિદ્ધપુર મુકામે આ લખનાર મુનિને કોઈ કારણસર
સ્ટેશન માર્ગે જતાં કોઈ માસ્તરે એક રૂપા નાણાની ભેટ આપતાં કહ્યું
કે મહારાજ ? આનું આપ કોઈ દુધપેડા કે બરફી વિગેરે જે જોઈએ
તે લઈવાપરમે હું આપને સહર્ષ અર્પણ કરું છું. તે સાંભળી જવા-
બમાં આ મુનિએ કહ્યું કે ભાઈ ? ઘણીજ ખુશીની વાત છે. પણ

લોભે કમહાચ્છા કરે,
લોભે ચાડી ચુગડી,

(૧૬) લોભે દેવે આળ;
લોભે ભાવે કાળ.

૧૬

જરીફ યુવાન કે બાળા, ન નારીને કદી અડશે;
નહિ તે હાથમાં ગ્રહશે, કંઈ વસ્તુ કદિ જડશે.

૬

કદી ટાઢી કદી ઉની, કદી કોઈ લુખી દેશે;
ગમે તેથી મળે ભિક્ષા, ઉમંગથી જમી લેશે.

૭

કદિ વંદા કદિ નિંદા, કદી કોઈ કહો ગદા;
કદિ સાહેબનો ખંદા, કહો કોઈ કદી ખંધા.

૮

ઉભય સંભાવના વાળી, સદા સુવૃત્તિ છે શાળી;
વિષયની વાસના બાળી, રહે નીજ ધર્મ સંભાળી,

૯

નિસામાં અન્ન કે પાણી, કદી ના નાખશે સુખમાં;
સદા સંતોષ ધારીને, રહેશે સુખને દુઃખમાં.

૧૦

અમારા જૈન જોગીની, કઠણ છે એહવી રીતિ;
વિનય મુનિ વદે ભાવે, સુણી પાપે પ્રવર પ્રીતિ.

૧૧

અમારે દ્રવ્ય કામ ન આવે અમારા જૈન જોગીઓની રીત જુદીજ છે.
ત્યારે તે માસ્તરે સનમ્ર કહ્યું કે માફ કરજો મહારાજ? આપના રીત-
રિવાજોથી હું અજ્ઞાન છું આપના જૈન જોગીઓની રીત કયી છે તે
કૃપા કરી સમજાવશો તો ઉપકાર થયો ભારે ઉત્તરમાં કહ્યું કે હા
સાંભળો જૈન જોગીઓનું વર્તન.

લોભે પરનિંદા કરે, (૨૦) કાઢે દોષ અપાર; ૨૦
લોભે અધર્મમાં રતિ, ધરે દુઃખ મોઝાર.

(૧૮) સતિ કલાવતિના સત્ય પ્રભાવે સંકટ મુક્ત થયા
પછી તેના પતિ સંખ રાજાએ ઘણી દીલગીરી
પૂર્વક કહેલા નમ્ર વચનો.

ગજસ કન્વાસી.

ભુલીજા તું ભુલીજા તું, હવે સૌતે ભુલીજા તું;
કદી દીલ હોય ઉલ્લાસ તું, ભુલીજા તું ભુલીજા તું. ૧
કીધો અનર્થ મેં ભારી, દયા ના દીલમાં ધારી,
ધિક્કારી અજ્ઞતા મારી, ભુલીજા તું ભુલીજા તું. ૨
સતિ છું શુદ્ધ શાણી છું, દુઃખ સદગુણ ખાણી છું;
પ્રવર પશ્તિ મુકાણી છું ભુલીજા તું ભુલીજા તું. ૩
મુકામળ હસ્તને કાપી, દયા ના દીલમાં વ્યાપી;
ક્ષમા તે પાપની આપી, ભુલીજા તું ભુલીજા તું. ૪
ન ભુલાતુ ભુલી દે તું, ન મુકાતું મુલી દે તું;
કહેવું હોય તે કે તું ભુલીજા તું ભુલીજા તું. ૫
સપત્નિમાં^૧ ભ્રમાઈને, વ્યસીક^૨ વાક્યે ઠગાઈને;
અતિ મેં દુઃખડાં દીધાં, ભુલીજા તું ભુલીજા તું. ૬
દીલે વિચાર ના કીધો. દયાળુને દગો દીધો;
નરકનો માર્ગ મેં લીધો, ભુલીજા તું ભુલીજા તું. ૭
વિના વાંકે તું સંતાપી, અન્યો પાપી અન્યો પાપી,
સતિની છાપ તેં છાપી, ભુલીજા તું ભુલીજા તું. ૮

૧ મુદ્ગ=મુકામળ ૨ તત્પ=તળાઈ, ગાડણું. ૩ નિશામાં=રાત્રીમાં
૪ પ્રવર=કેતમજન, ૫ સપત્નિ=સોઠ. ૬ વ્યસીક=ગુહું.

શુદ્ધ ધર્મ વિષે સદા,
માયા મોસો લોભથી,

(૨૧) લોભે અરતિ ધરાય;
કરે કરે ન જરાય. ૨૧

નયનમાં નીર આવે છે, ભ્રમયુમાં મન લમાવે છે;
અતિ અફસોસ થાવે છે, ભુતીજ તું ભુતીજ તું. ૯
આહા! તું શુદ્ધ છે દેવી, સતિ શાસ્ત્રે કહી જેવી;
અધિક દઉં ઉપમાં કેવી, ભુતીજ તું ભુતીજ તું. ૧૦
અપરાધી હું થયો પાકો, ન દેતા કષ્ટે થાક્યો;
સકળ તે માહારા વાંકો, ભુતીજ તું ભુતીજ તું. ૧૧
સજ્જ માણું ક્ષમા માણું, કૃપા માણું દયા માણું;
સકળ દે પાપની માફી, ભુતીજ તું ભુતીજ તું. ૧૨
કહેતા શર્મરે આવે, વિનયમુનિ વદે ભાવે;
કહું છું દીનતા દાવે, ભુતીજ તું ભુતીજ તું. ૧૩

(૧૯) ઉપરના વચ્ચનો સુણી સતિશ્રી કસાવતી પોતાના
પતિ પ્રત્યે સનમ્ર બોલ્યા.

ગમલ કંવાલી.

પતિ હે? પ્રાણના પ્યારા, ભુતી ગમજું ભુતી ગમજું;
ઉરે ભાવી ગણી લઉં છું, ભુતી ગમજું ભુતી ગમજું. ૧
ન તેમાં આપનો વાંક, કરે છે કર્મ તો રાંક;
કરી દે કાંકતું કાંક, ભુતી ગમજું ભુતી ગમજું. ૨
કરમનો વાંક હું કહું છું, દધિને દોષ તો દઉં છું;
દીલે દીલગીર તો થઉં છું, ભુતી ગમજું ભુતી ગમજું. ૩
આહા! શા કર્મના ખેતો કરે છે જીવને વેલો;
કરે કષ્ટમાં અતિ મેલો, ધોકેલે આંતિનો રેલો. ૪

સત્ય દેવ ગુરુ ધર્મની, (૨૨) લોલે શ્રદ્ધા તબય;
એ કારણથી લેલને, પાપ બાપ કહાય. ૨૨

ભિખારી તે કરે ક્ષણમાં, બનાવે ભૂપતિ ક્ષણમાં.
ફળાવે તે ક્ષણે રણમાં, ગણાવે તે (ક્ષણે) ગુણી ગણમાં. ૫
હશે હા? પૂર્વના મારા, કઠીન એ કર્મના ભારા;
દુઃખને દ્રોહ દેનારા, ઉદે આવ્યા અહીં પ્યારા. ૬
કરેલા કર્મના છાડ, ગમે ત્યાં જઈ ભલે દોડ;
વિચારો ચિત્તના તોડ, અઘર ઘાટે અરે જોડ. ૭
ક્ષણીકમાં રંગમાં ભંગ, કરે તે ભંગમાં રંગ;
અકળ છે કર્મના ભંગ, ક્ષણીકમાં તે કરે જંગ. ૮
લખેલા લેખ ના ટળશે, કરેલા કૃત્ય ઉકલશે;
ફળો વાવેલ તે ફળશે, કર્યેથી યત્ન શું વળશે. ૯
ધરમનો આશરો લેવો, મિટે સહુ કર્મનો એવો;
વિનય મુનિ સુપથ સેવો, મળે તો મુક્તિનો મેવો. ૧૦

(૨૦) દશા બદલાય છે ત્યારે બધું બદલાય છે.

—ગણત્ર કવ્વાલી—

દશા બદલાય છે જ્યારે, બધું બદલાય છે ત્યારે;
ન ધાર્યું ચિત્તનું થાય, વિચાર્યું તે ઉડી જાય. ૧
હતા જે પ્રાણથી પ્યારા, થયા તે આખરે ન્યારા;
પિતા મુત્ર ખાત કે દારા, દશા પલટે થશે ખારા. ૨
સગા તે શત્રુ સમ થાશે, દીવસ જ્યારેજ બદલાશે;
બધું ખાવા અરે ધાશે, વિપ્રમ જ્યાં વાયરો વાશે. ૩
ક્યાં ઉપકાર તા ગણશે, મહાજમાં ચિત્તને હણશે;
છળેથી છદ્મને છણશે, દુઃખોની ખાણને ખણશે. ૪

લોભે સર્જનતા તબે, (૨૩) લોભે દુર્જન થાય;
 લોભે સગપણ ના ગણે, લોભે જે અન્યાય. ૨૩

સમયની છે બક્ષીહારી, નથી બળવત નરનારી;
 ભુલાવે ભૂપને ભારી, કરાવે તેહ લાચારી. ૫
 દશાના ઠંગ છે એવા, તરંગો પાણીના જેવા;
 વધુ હું, રે ! કહું કેવા ? કરાવે નીચની સેવા. ૬
 વહાલા તે બને પેરી, મતિ થય જાય રે ઝેરી;
 દુઃખો આવી લહે ઘેરી, ન થાય આપણી ભેરી. ૭
 ભુલાવે ભાન તે રંડા, ચળાવે ચિત્ત યા મુડા;
 કરાવે કામ તે હુંડા, મચાવે તે કષ્ટે કુંડા. ૮
 ગણાયે આત્મ^૧ અંતરના, બહાલા જે નિરંતરના;
 જશે નાશી દિગંતરમાં,^૨ ન રેશે હિત અંતરમાં. ૯
 વિનય મુનિ વંદે ભાવે, દશાના રંગ એ ગાવે;
 દશા જ્યારે વિષમ થાવે, સમે તે પાસકો નાવે. ૧૦

(૨૧) અતિ જંજળી શેડને એક મહાત્માએ
 લગાવેલો જ્ઞાન ફટકો.❀

—ગઝલ કવાલી—

અરે એ શેઠ જંજળી ? રહ્યો શું મોહમાં માડી;
 ન જોયું આપ નિહાળી, રહ્યો જડ ભાવને ઝાલી. ૧

૧ આત્મ=પોતાના. ૨ દિગંતરમાં=અન્ય દિશાઓમાં.

* આ ગઝલનો ઉત્તર શેઠે અતિ ઉદ્વેગથી બરો આપ્યો છે.
 તે કવિતા આ મુનિકૃત શ્રી વૈરાગ્ય ચતુષ્ક ઉત્તરાર્ધ-ભાગ ૨ જામાં
 પૃષ્ઠ ૩૮૧ માં છપાએલો છે તે સુધી જનોએ ત્યાંથી વાંચી લેવો.

એવાં પાપ અનેકને (૨૪) લોભ દિએ અવતાર;
ભવ બ્રમણમાં આત્મને, ભક્ષણે નિરધાર. ૨૪

કંઈ કરે હિત સંભાળી, પકડને પુન્યની ડાળી;
કરી માયાજ તેં વહાલી, ગુમાની છંદગી ખાલી. ૨
વરસ આ સઠિ તેા વિત્યા, ન ગાઈ ધર્મની ગીતા;
કરી ના આત્મની ચિંતા, પકડશે કાગળો ચિંતા. ૩
બ્રમામાં બ્રાંતિમાં ભુલી, રસમાં રંદમાં ફુલી;
હૃદયની ચક્ષુ કર ખુલી, મગજ મૂકી ન આ થુલી. ૪
મળી આ દેહ બહુ ભુલી, ગમે દેવા વિપે કુલી;
પકડી (તે) પાપની પુળી, કનક ભુકો ધમે કુળી. ૫
મુસાફર એ દિવસનો તું, મુસાફરી બંગલે આગ્યો;
નથી આ બંગલો તારો, વૃથા તું બોલતા મારો. ૬
કહું છું પ્રેમથી વહાલા ! હવે લે હાથમાં માળા,
ઉપાધિના તણ બાળાં, દૃઢ્યના ખોલને તાળાં. ૭
ઉમર આ રાખમાં રોળી, ન જોશું ચિત્તમાં બોળી,
ગળી તેં ગર્વની ગાળી, ઉદગમાં છંદગી બોળી. ૮
નથી ઘરખાર આ તારા, નથી સુત દ્રવ્ય કે દારા;
ધરીલે ધર્મના ધારા, કહું તું માનીલે મારા ! ૯
હવે લે ચિત્તમાં ચેતી, ધરમની ખેડને ખેતી;
શીખામણ હું કહું કેતી, વૃથા તું પીલમાં રેતી. ૧૦
વિનય મુનિ વદે ભાવે, ગજલ એ પ્રેમથી ગાવે;
મુખોવે સત સમજાવે, સમય આવો ફરી નાવે. ૧૧

માટે એવા લોભને.
વિનય મુતિ ભાવે વહે,

(૨૫) તમે ભજો કિસ્તાર;
તો પામો ભવપાર. ૨૫

(૨૨) બે મીત્રોના અન્યો અન્ય ગાઠ પ્રીતિના ઉદ્ગારો.

ગજલ કવ્યાલી.

- અમારું તે તમારું છે, તમારું તે અમારું છે;
અમારા ને તમારામાં, નથી જુદાઈની રીતિ. ૧
- ઉદ્કમા મત્સ્યના જેવી, સદા લાગી રહી પ્રીતિ;
અધિકી તેહથી પ્રીતિ, અમારીને તમારી છે. ૨
- અમારા હાઠ ને ચામ, તમારા જેહવા જાણો;
અમારા ને તમારામાં, ન અંતર લેશને આણો. ૩
- ભલે હો દેહ આ જુદા, હૃદય છે એક હા નિશ્ચય;
તમારા સુખને દુઃખમાં, અમારો જાણજો હિસ્સો. ૪
- તમારા પ્રેમને માટે, અમારા પ્રાણ આપીશું;
સહિને સંકટો ભારે, તમારા કષ્ટ કાપીશું. ૫
- જગર છે એક જ્યાં જેતું, સકળ છે એક ત્યાં તેતું;
અભેદી જોડતું બેતું, અમારું ને તમારું છે. ૬
- અમારા પ્રેમની દારી, અરે કોઈ નહિ તોડો;
ફસાવી ફંદમાં ફેલી, અમારો ફાળ ના ફોડો. ૭
- અમારે સ્વર્ગ ના સુખો, નથી જોતાં અરે ભાઈ !
અમે તો સ્વર્ગ સાચું, ગણ્યું આ પ્રેમતું સુખ. ૮
- સદમણને રામનો જુઓ, અહાહા ! પ્રેમ તો કેવો ?
અમારો પ્રેમ છે તેવો, વિનય મુનિ સદા રેજો. ૯

તોટક છંદ.

વિચરાતું નથી, રે જુલાતું નથી;
ઘણું હેત તમારું તજતું નથી.

સર્વ મંત્ર શીરોમણી, (૨૬) મંત્ર ખરો નવકાર;
ભાવ ધરી જપતા લયિ, મુખ સંપતિ અપાર. ૨૬

ન તણશ કદી, ન જુલીશ કદી;
ન મુઠાઈ જશે, કદી સ્નેહ નદી. ૧
દાહરા.

તુમ વિચોગે વેદના, થાય બહુ હમેશ;
ખાન પાન ભાવે નહિ, ગમે નહિ લવલેશ. ૧

નિંદન આવે નયનમા, રહે દૃઢ્ય ઉઠાસ;
રહું નિત્ય તુમ નામને, મળવાની અતિ આશ. ૨

વિરહે જે દુઃખ થાય છે, તે મન જાણે એક;
ચેન પડે નહિ ચિત્તમા, ચિંતા થાય અનેક. ૩

એકવાર આવો અહિ, એવો છે અલિલાપ;
વાત લક્ષમા આ લહો, કહું આગળ કરી ખાસ. ૪

— ૦ —

(૨૩) હે ભાઈ? હવે તો કાંઈ હિત શીખામણુ માન
અને ફેરો સફળ કર.

ગઝલ કંવાલી.

મુણી લે શીખ આ રૂઝી, ગ્રહીલે ધર્મની મુઝી;
ખતા ખાઈશ ના જાણી, સમજ પ્રાણી ! સમજ પ્રાણી. ૧

કરી આ જોળને અજગો, ખરે શું જોળને વળગ્યો;
કહણ એ કર્મની કાણી, સમજ પ્રાણી ? સમજ પ્રાણી ? ૨

થશે જઈ ખાખ આ કાયા, ન આવે સંગ સુત જયા;
ન રહેશે કાંઈ એ પ્રાણી, સમજ પ્રાણી ? સમજ પ્રાણી ? ૩

પ્રથમ નમુ શુર દેવને, (૨૭) જેણે આપ્યું જ્ઞાન
ભવસાગર તરવા તણું, આપ્યું જેણે ભાન. ૨૭

ઠહાલા ! થા જરી રાહો, શું બ્રમમા બાત ? ભરમાયો;
વસોવે શું વૃથા પાણી, સમજ પ્રાણી ? સમજ પ્રાણી ? ૪
હઠીલાઈ તણી હોળી, ગજબ એ ગેખની ગાળી;
થવા દે ના મતિ શાણી, સમજ પ્રાણી ? સમજ પ્રાણી ? ૫
હતો તું એકદા એવો, લિખારી હાલના જેવો;
ગુમાની થઈશ ના જાણી, સમજ પ્રાણી ? સમજ પ્રાણી ? ૬
ગરીબને આશરો દેજે, દુવા તુ દીનની લેજે;
સુખદ એ પથ ઉર આણી, સમજ પ્રાણી ? સમજ પ્રાણી ? ૭
ભલો થઈ લે ભલાઈને, હું પદ હોળી તણ દેને;
વિનય મુનિ વદે વાણી, સમજ પ્રાણી ? સમજ પ્રાણી ? ૮

(૨૪) હે ઠહાલા આત્મા ? હવે તો કાંઈ સમજ અને
સન્માર્ગ ગામી થા.

—ગઝલ કબ્વાલી—

પલકમાં પ્રાણુ તો જાણે, સમજ પ્રાણી ? સમજ પ્રાણી ?
હતું નોતું થઈ જાણે, સમજ પ્રાણી ? સમજ પ્રાણી ? ૧
પ્રપોટા પાણીનો જેવો, ખલકનો ખેલ છે તેવો;
કદર લે જન્મની જાણી, સમજ પ્રાણી ? સમજ પ્રાણી ? ૨
હતા હાથી ઘણા ઘોડા, કનકના પહેરતા તોડા;
ગયા રાજા અને રાણી, સમજ પ્રાણી ? સમજ પ્રાણી ? ૩
કરી પરમાર્થના કામ, ભણ લે ભાવથી રામ;
મમતની છાંને ઘાણી, સમજ પ્રાણી ? સમજ પ્રાણી ? ૪

ભવ ભ્રમણના ચક્રમાં (૨૮) લામીઓ બહુ બહુ વાર;
મહા પુન્યથી પામીઓ, માનવનો અવતાર. ૨૮

ગણે તું બેહુને મારા, થશે તે: અંતમાં ન્યારા;
મરે શું તંતને તાણી, સમજ પ્રાણી? સમજ પ્રાણી? ૫
કનકમાં પ્રીતડી તોડી, કથીરમાં શું રહેા દાડી;
મતિ તુંજ કેમ ભરમાણી, સમજ પ્રાણી? સમજ પ્રાણી? ૬
સમય આ સાંપડ્યો સારો, હીરો શું હાથથી હારો;
મુણી લે સંતની વાણી, સમજ પ્રાણી? સમજ પ્રાણી? ૭
ચણી લે માતીનો ચારો, વિષયનો ચુંથમાં ગારો;
બહાલા હંસ! લે માની, સમજ પ્રાણી? સમજ પ્રાણી? ૮
સગાઈ સંતની કરજે, મુખે સંસારને તરજે;
વિનય મુનિ વદે વાણી, સમજ પ્રાણી? સમજ પ્રાણી? ૯

— ૦ —

(૨૫) હે બહાલા આત્મા! હવે તો કંઈ વિચાર કર
અને સન્માર્ગ ગામી થા.

—મન્યાશ્રી-ગણલ—

વિચાર કર બહાલા? દ્વંદ્વમાં વિચાર કર બહાલા? એ દેક.
ઠાઠમાઠમાં શું રે ઠગાયો, મેલ વૃથા ચાળા; દ્વંદ્વમાં. ૧
અમૃત રસને તણ પીએ શું, ઝેર તણા પ્યાલા. ૧
મુણી થવાને મુણવતોની, ગણને મુણમાળા;
સંત પુરુષનો સંગ કરીને, ખોલ દ્વંદ્વ તાળા. ૨
ચણાડીમાં શું લલચાયો, પકડ પરવાળા;
ભોગ સંજોને બાણ ખરે તું, સય તણા ભાણા. ૩

જન્મ ધરી આ જગતમાં, (૨૯) શું મેળવીએ સારું;
નિર્મેળ મનના ભાવથી, કરજો તેહ વિચાર. ૨૯

ચેતન પ્યારા હસ ખનીને, કામ ન કર કાળા;
ક્ષણભંગુર આ સર્વ જગત છે, ગયા વૃદ્ધ બાળા. ૪
અજ્ઞ પણામાં શું અથડાયો, ઘાટ ન ઘડ ઠાલા;
પ્રેમ તણો આ પંથ વિકટ છે, વિષય વિષ જવાળા, ૫
સંભાળી લે તું ઘર તારું, તજ જગત જાળા.
વિનય મુનિનીજ મંદીર આવો, દળશે દુઃખડાળાં. ૬

(૨૬) મનવા ! હવે તો અભિમાન મૂકી દે ભાઈ ???

—ધન્યાશ્રી-ગણેશ—

મુક હવે અભિમાન મનવા ? મુક હવે અભિમાન. દેક.
ભાવ ધરીને વિનય વરીને, ભજ ભલા ભગવાન; મનવા.
સાધન સઘળા શુભ મળ્યા છે, હવે ન બન નાશન. ૧
કર સંકેત કર પ્રેમ ધરીને, ઈર્ષ સુપાત્રે સુદાન;
દયા દીનતા દીલ ધરી લે, મુખનું અંજ નીલાન. ૨
મિથ્યા ભ્રમમાં શું ભરમાયો, ભૂલ્યો ભવનું ભાન;
તન ધન યૌવન કુંડુંબ કબીલો, તણ જહુ અવશાન. ૩
ગયા અનંતા તણ જગતને, ન મળે નામ નિશાન;
કેકની ખાખ થઈ છે તુજ નજરે, જો જઈને સમશાન. ૪
મોહમાયામાં મુક પછે તું, કેમ બન્યો મરતાન;
સંતતણા સુકોમળ વચનો, ધયા નહિ તેં કાન. ૫
વિષય સંગમાં રંગ ઉમંગમાં, બની રહ્યો ગુલતાન;
ચેત ચતુર થઈ ચેતન જહાલા ? આગળ છે તોફાન. ૬
વીર થવાને વીર પ્રભુનું, શરણ લે સુખ ખાણ.
વિનયમુનિ તક ઉત્તમ આવી, ફરી ન મળશે માન. ૭

માત તાત બ્રાતા શહુ, (૩૦) સ્વપ્ન તથો સંગાત.
અતે બધુ જીવને (એકલા) પુન્ય પાપ લે સાથ. ૩૦

(૨૭) હે મનવા ! હવે તો જરા જંજળ ઓછી કરી
નીરંજનનું ધ્યાન ધર ???

—ધન્યાશ્રી ગણત—

ધર નિરંજન ધ્યાન મનવા ? ધર નિરંજન ધ્યાન. ટેક.
તરવાની આ તક મળી છે, તજ હવે તોફાન. મનવા.
મોહ મમતમાં રમત ગમતમાં, ભુલ્યો-ભવતું ભાન. ૧
હાયો હઠમાં હાય હરામી, હાયે હુવો હેરાન;
બેર ખાવા શું બેઠારે મુરખ ? મૂકી મહા મિથાન. ૨
ગર્જિતણા દુઃખ ભૂડી ગયો શું, ગાંડા ન કરે ગુમાન;
ગંગા જળને તણ કરે શું ? ખાળ કુવામાં સ્નાન. ૩
આરે જગતમાં કો નથી તારું, ભાવે ભજ ભગવાન;
વિનયમુનિ આ શીખ સુણીલે, સમજીને બસ સાન. ૪

(૨૮) ઉન્મત્ત મનવાને ઉપાલંભ. (કપડો)

ગણત કન્યાલી.

અરે ઓ પાપીરે મનવા ? ઘડી તું ઈશ ભજવા દે;
જરા ઉપાધ તજવા દે, સુખદ સાચું સમજવા દે. ૧
કંઈ સુદૃઢ કરવા દે, સુઠામે ઠીક કરવા દે;
સદાચારે વિચરવા દે, ધરમનું ધ્યાન ધરવા દે. ૨
સદા ચાલે અરે આડો, બન્યો મસ્તાન જ્યુ પાડો;
છતી આંખે બન્યો ખાડો, થયો પાપો વિષે જાડો. ૩

જન્મ થકી હર્ષજ વધે, (૩૧) મરણે દુઃખ અપાર;
તે કારણ સંસારને, જ્ઞાની કે ધિક્કાર.

૩૧

ધરૂં જ્યાં ધર્મનું ધ્યાન, નડે ત્યાં આવી નાદાન;
ભુલાવે ભ્રાંતિમાં ભાન, કરે થઇ નિત્ય મસ્તાન. ૪
હવે કંઈ હિત સમજવા દે, પ્રભુના જાપ જપવા દે,
કરેલા કર્મ જપવા દે, સુખે સંસાર તરવા દે. ૫
અઘટ ઘાટો ઘડે નિત્યે, પડે કુપથમાં પ્રીતે;
ડરે નહિ કોઈથી ચિન્તે, તને કોઈ નહિ જીતે. ૬
વહાલા ? થા જરી ડાહ્યા, કીચડમાં રે શું લક્ષ્યાયો;
અધમ અધો બની ધાયો, સુધર્મે રે ન સંધાયો. ૭
ચપળ છે માંકડો જેવો, ખરે તું છે ચપળ તેવો;
નથી કંઈ જપરે વળતો, નથી ઉન્માદરે ટળતો. ૮
વિનયશુનિ વદે ભાવે, દૃઢ્યને સંત ઉપજાવે;
કુપથેથીજ અટકાવે, સુખો તે મોક્ષના પાવે. ૯

(૨૯) વ્યાખ્યાન ઉડ્યા પછી ખોલવા લાયક ઉપદેશ.
દાહરા.

શાસ્ત્ર તણું અધિકાર આ, સુણો સકળ નરનાર;
સુણીને ઉર અવધારજો, જેમ હોવે નિસ્તાર. ૧
જીવ અનાદિ કાળથી, ભરકે છે ભવ માંચ;
ગેરી દહાની પેઠ આ, અજ્ઞપણે અથડાય. ૨
સુણી નહિ જનરાજની, વાણી ગુણ નિધાન;
શિખામણ સદ્ગુરૂ તણી, ધરો નહિ નીજ કાન. ૩
દયા માર્ગ નહિ આદર્યા, હિંસામાં હરખાય;
કામ ક્રોધ મદ મોહને, લાલચમાં લપટાય. ૪

દયા દાનને દીનતા, (૩૨) ધરો દૃઢ્ય મોખર
વિનયમુનિ ભાવે વદે, તો પામો ભવપાર. ૩૨

રે જ્ઞાતા આત્મા ! હવે, જોગ મળ્યા મુખદાય;
સામગ્રી શુભ ધર્મની, દુર્લભ છે જગમાંય. ૫

મહા પુન્યથી પામીયો, માનવનો અવતાર;
સફળ કરીલે પ્રેમથી, કરી હારી હિતકાર. ૬

છાંડી દે નીજ દૃઢ્યનું, ગાફિલ પણ ગમાર;
સાવધાન થા ચિત્તમાં, તરવા આ સંસાર. ૭

સાતા કરજે સર્વને, કરી ભલા ઉપકાર;
ચાર તિર્થની ભક્તિથી, પામીશ ભવનો પાર. ૮

દાન શીયલ તપ ભાવના, સેવી ઉત્તમ ધર્મ;
ગર્વ સર્વ નિવારતા, તૂટે આડે કર્મ. ૯

હુલા બહેરા આંધળા, દુઃખીઆ દીન અનાથ;
સહાય કરી મુખ આપજે, આશિષ હો શુભ સાથ. ૧૦

ગુણીના ગુણ ગાજે સદા, પર અવગુણ પરિહાર;
ખાર પ્રકારે ભાવના, રાજ સદ્ગુણ શણગાર. ૧૧

સત્ય શીયળ સંતોષને, આદર પર ઉપકાર;
તજ નિંદા પરમાદને, કર કરણી મુખકાર. ૧૨

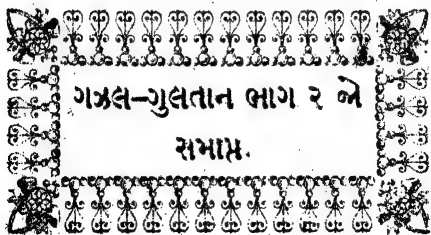
રમત ગમતમાં છંદગી, વૃથા અરે ! વહી જાય;
પુદ્ગળ સંગે આત્મનું, જ્ઞાન ભાન ભુલાય. ૧૩

રત્નત્રય આરાધવા, કરજે સદ્ગુરુ સંગ;
ઘરણ વિષય વિકારને, ધાર ધર્મ ઉઠરંગ. ૧૪

છતી રસના સ્વાદને, કપાય ચાર નિધાર;
સંવર કરણી આદરી, કર સફળ અવતાર. ૧૫

દુધ પાણી જુદા કરી, (૩૩) પીએ છે જેમ હંસ;
તેમ સદગુણી શોધે ગુણી, લેવા તત્વનો અંશ. ૩૩

તણ દુરાશ્રદ્ધ આપણો, ગુણ માહી થા બ્રાત !
આત્મ તત્વ પામીશ તો, ઢળશે આ તુજ જાત ૧૬
નવા કર્મને રોકવા, આદર વૃત્ત પચ્યખાણ;
જુના કર્મ ખપાવવા, તપ કરજે સુખ ખાણ. ૧૭
સહુ સાથે કર મિત્રતા, શત્રુતા તણ દૂર;
કુર કર્મ કરવા ભણી, ધર્મશ નહિ આતુર. ૧૮
સકળ કાર્ય સિદ્ધિ થવા, જવા મોક્ષપુરમાંય;
શુભ કરણી કરજે સદા, એમ વદે જનરાય. ૧૯
એવી શુભ કરણી કરી, થયા સિદ્ધ અનંત;
વર્તમાનમાં થાય છે, થશે વદે ભગવંત. ૨૦
એવો નિર્મળ માર્ગ આ, આદરશે જે જીવ;
સકળ કર્મને ક્ષય કરી, ગતિ મેળવશે શિવ. ૨૧
એ શિખામણ સાંભળી, ધરો હૃદય મોજર;
વિનયમુનિ ભાવે વદે, તો પામો ભવપાર. ૨૨

વિજ્ઞાપી અથવા

ઉદ્બોધક બે બોલ.

શ્રી. શ્વે. સ્થા. જૈન મિત્રમંડળ (ખરવાળા.)

શ્રી ખરવાળામા જૈન કામની પ્રગતિ કરવાના હેતુએ અત્રેથી મુનિમહારાજ શ્રી મોહનલાલજી મહારાજ હસ્તક અહિં શ્રી મન્મુનિ મહારાજ ૧૦૦૮ શ્રી રામજી રખજી લાયમિરી તથા શ્રી મન્મુનિ મહારાજ શ્રી મોહનલાલજી જૈનશાળા એવી બે સંસ્થાઓ સ્થાપન થયેલા છે. ત્યારબાદ થોડી મુદતે મુનિવર્ય શ્રી મોહનલાલજીના સદ્-બોધથી ધેવશાહ જેવા વણિક કુળભુવણવીર નરથી સ્થપાયેલા ખરવાળા ગામમા જૈન કામની વસ્તી વધારે હોવાથી જૈન યુવક વર્ગમાં ધાર્મિક તેમજ નૈતિક કેળવણીનો પ્રચાર કરવાના હેતુથી બહુધા જૈન સમાજની અને વિશેષમા સમગ્ર જનસમાજની સેવા કરવા નિમિત્તે જૈન મિત્ર-મંડળ સ્થપાયેલું છે અને મંડળ તરફથી સદરહુ જૈનશાળાના તથા લાયમિરી જેવી પરોપકારી સંસ્થાઓ ચલાવવામા આવે છે અને સદરહુ સંસ્થામા બાળકો ધાર્મિક તેમજ નૈતિક શીક્ષણનો લાભ સમયાનુસાર રીતસર લીધે છે, તથા લાયમિરીનો પણ જૈન તથા જૈનેતર સમગ્ર પ્રજા લાભ લે છે.

વળી વિશેષમા અતિ હર્ષની વાત એ છે કે શ્રી મન્મુનિ મહારાજ ૧૦૮ શ્રી વિનયચંદ્રજી મહારાજે ખાસ પોતાના નીતિ તથા ધર્મ જ્ઞાનથી ભરપુર તથા જ્ઞાન સાથે ગમ્મત આપે એવા લિખ લિખ ઉપદેશના સાડાચણસે ૩૫૦૭ પુસ્તકો વાંચવા માટેજ આજેન મિત્રમંડળને સોંપેલા છે તેનો પણ જૈન જૈનેતર સર્વ જ્ઞાન જીજ્ઞાસુ મુમુક્ષુ બધુઓ વાંચી લાભ લે છે.

ચાલુ જમાનાને અનુસરી બાળકોમાં બચપણથી ધાર્મિક રજકણો દાખલ થશે. સારેજ ભવિષ્યકાળની જીંદગી સુખી લોક પ્રિય ગુજરી શકશે વિવિધ કારણો તપાસીએતો આવી સંસ્થાઓથી થતા ફાયદાઓનું મોટું પુસ્તક લખી શકાય પરંતુ હુંકમાં પૂર્વના પુન્યશાળીઓ લક્ષ્મીવંતો પ્રત્યે વિચારી છે કે આવી ખર્ચાળ પરોપકારી સંસ્થાઓને પોતાના હૃદયોમાં સ્થાન આપી ઉદાર પોતાનો હસ્ત લંબાવવા ચુકશે નહિ. અને આ મંડળ સેવાના પ્રદેશમાં આગળ વધવા લક્ષ્મીવંતોની લક્ષ્મીવંડે અનેક મદદો મેળવી સેવામાં પ્રદેશમાં વિશેષ આગળ પડવા ધારે છે. અને જે નેમ થવા પામશે તેજ સદરહુ પરોપકારી સંસ્થાઓની ઉન્નતિ તેમજ સમાજ અને ઉદ્દેશોન્નતિના ચિન્હો નજરે પડશે. માટે વિવેકી સદગ્રહસ્થો આ અમારી નમ્ર વિનતી ઉપર જરૂર સહર્ષ ધ્યાન આપશે એવી આશા છે આ અતિ ઉત્તમ માનવ જીવન સંપાદન કરી પરમાર્થિક સત્કાર્યો કરવા તેજ એયસ્કર છે ઉભય લોકમાં સુખી થવાનું (યુનિત) પવિત્ર પુન્યત્માતુ છે તેા યથા શક્તિ લાભ લઇને કર્તાર્થ થવું એજ વિચારી.

સદરહુ લખાણમાં દ્રષ્ટી દોષથી રહીગયેલ કોઈ ભૂતચુક માટે ક્ષમા આદી સુધારી વાંચવા વિનતી. બલામણુ છે ઇતિ

શ્રી શાંતિ: શાંતિ: શાંતિ:

તા. ૧૩ માહે ડીસેમ્બર.

બરવાળા (બેલાશાના)

લી. દાસનો દાસ

ભાઈલાલ પરશોત્તમદાસ

મેનેજિંગ કમીટીના પ્ર. મે.

જૈન મિત્રમંડળ બરવાળા.

જાહેર ખબર.

વાંચો? વિચારો?? અને મિત્રમંડળમાં વંચાવો???

મુનિમહારાજ શ્રી વિનયચંદ્રજી વિરચિત તૈયાર પુસ્તકો.

સર્વો પયોગી સર્વ માન્ય વૈરાગ્યમય ધર્મ ગ્રંથ.

(૧) વૈરાગ્યશતક-પૂર્વાર્ધ-ભાગ પહેલો.

આ ગ્રંથની અંદર વિવિધ વિષયો ઉપર વૈરાગ્યના મૂળ શ્લોક અર્થ ભાવાર્થ વિવેચન તથા તથા દરેક મૂળ શ્લોકને લગતાં સુબોધક અને જ્ઞાન સાથે ગમ્મત આવે તેવાં દ્રષ્ટાંતો મૂકેલાં છે, તેથી આ ગ્રંથ ધણો આનંદ દાયક અને જ્ઞાન બોધક થયો છે. જૈન અને જૈનેતર સર્વ ધર્મ પંથના સ્ત્રી પુરૂષો સહુપ વાંચી લાલ લલ શકે તેવા સર્વો પયોગી આ ધર્મ ગ્રંથ છે વળી આ ગ્રંથમાંથી સર્વ માન્ય મામાન્ય નીતિ જ્ઞાન અને બીજું ઘણું જાણવા લાયક મળી આવે તેમ છે. જેણે કાગળ અને પાકા પુંડાના ૪૨૫ પૃષ્ઠના આ મોટા ગ્રંથની કીંમત માત્ર રૂ. ૧) એકજ છે.

(૨) શ્રી વિનય વિનોદ ભાગ પહેલો.

નીતિ ધર્મબોધક તથા જ્ઞાનોપદેશક હંદ કવિતાઓ, રાગ ગર- બીઓ, વિનય બોધ આવની, તથા હમેશાં સ્મરણમાં રાખવા લાયક (૨૫૨) અસોખાવન સુબોધક વિનય વચનામૃત બોધ વચનો સહિત, સર્વને બોધ લેવા લાયક વિવિધ સુબોધક આદિક સાચેના કિંમત માત્ર

(૩) શ્રી વિનય વિનોદ ભાગ બીજો.

આની અંદર પણ ઉપર પ્રમાણે વિવિધ ઉપદેશી કવિતાઓ, ગરબીઓ તથા પુરાતની મહાત્માઓની અપૂર્વ વૈરાગ્યમય રસિક સંજ્ઞાઓ, પંચમ આરાના ભાવ (માહાત્મ્ય) ચંદ્રગુપ્ત રાજાને આવેલાં સોળ સ્વપ્નેના શ્રી ભદ્રપાદ સ્વામીએ કરેલા અર્થની કવિતા (હરી-ગીત છંદમાં) તથા અક્ષરવાર દ્રષ્ટાંત સહિત ઉપદેશી કાવ્યો, વિનય બોધ બત્રીશી અને શ્રી મોરબી મુકામે આપેલું નીતિ જ્ઞાનથી ભરપુર એક ઉપદેશી ભાષણ વગેરે ધણા વાંચવા લાયક વિવિધ વિષયાં જાપેલા છે. છતાં કીંમત માત્ર રૂ. ૦-૨-૦ બે આના.

(૪) વિવિધ સુબોધક અષ્ટકો.

મુળ સંસ્કૃતમાં ચતુર્વિપતિ જન સ્તોત્ર, સિંહાવલોકન અનુપ્રાસિક શ્રી મહાવીર સ્તોત્ર વગેરે વિવિધ ઉપદેશ ઉપર ધણાં અષ્ટકો સંસ્કૃતમાં રચેલાં છે. સંસ્કૃતમાં સ્તુતિ તથા પાઠ કરવા લાયક આ લઘુ-પોથી ધણી ઉપયોગી થઈ પડે તેમ છે. કીંમત રૂ. ૦-૦-૬ અર્ધો આનો.

(૫) ગજલ ગુલતાન ભાગ ૧ લો.

આ પુસ્તકમાં આલુ જમાનાને અનુસરતી આનંદ સાથે અપૂર્વ ઉપદેશદાયક નવી ગજલો બનાવેલી છે તેની કીંમત સદ્વિચાર સદ્-

વાણી અને સદ્વર્તન છે, મતક્ષય કે વૈરાગ્યશતક અંથના ગ્રાહકોને તે વિના મુલ્ય વિતરણ મફત ભેટજ અપાય છે. કપાલ ખર્ચ અર્થે આનો મોકલવો.

સર્વ માન્ય સર્વોપયોગી વૈરાગ્ય મય ધર્મ ગ્રંથ.

(૬) શ્રી વૈરાગ્યશતક ઉત્તરાર્ધ ભાગ બીજો.

આ ગ્રંથની અંદર પણ વૈરાગ્યશતક પૂર્વાર્ધ પહેલા ભાગની માફક મૂળ શ્લોક, અર્થ, ભાવાર્થ, વિવેચન તથા દરેક મૂળ શ્લોકને લગતાં જ્ઞાન સાથે ગમ્મત આપે તેવાં સુખોદક દ્રષ્ટાંતો સંક્રિત છે. આ બીજો ભાગ પણ જ્ઞાન સાથે ગમ્મત આપે તેવા સુખદાયક અપૂર્વ ધર્મ ગ્રંથ છે, કદમાં પેલા ભાગ પૂર્વાર્ધ કરતાં મોટો સવાયો તે પાકાં પુંડાંવાળો ૫૬૪ પૃષ્ઠનો છે. વળી આ ગ્રંથમાં પણ સર્વ માન્ય સામાન્ય નીતિ જ્ઞાનનો ઘણોજ સમાવેશ કરવામાં આવે છે. જૈન અને જૈનેતર ધર્મના સર્વ વાંચક બંધુઓને અતિ ઉપદેશ લેવા લાયક આનંદદાયક અને સર્વોપયોગી છે. પૂર્વાર્ધ અને ઉત્તરાર્ધ એવા બે ભાગથી આ વૈરાગ્ય શતક ગ્રંથ પૂર્ણ થાય છે. બન્ને ભાગમાં થકને લગભગ દ્રષ્ટાંતો તથા ઉપદ્રષ્ટાંતો મળીને ૧૫૦ થી ૧૭૫ દ્રષ્ટાંતો નીકળી આવે છે. તે સર્વ દ્રષ્ટાંતો ખાસ વાંચવા વિચારવા તથા મનન કરવા લાયક છે. મુનિ મહારાજશ્રી વિનયચંદ્રજી મહારાજે આ સરસ વૈરાગ્યમય વૈરાગ્ય શતક ગ્રંથ લખી જૈન અને જૈનેતર ઉપર અચ્છો પ્રકાશ પાડ્યો છે, એમ કહી વર્ગર ચાલતું નથી. ઘણી ખુબસૂતી વાત છે કે આ વૈરાગ્યનો ગ્રંથ વાંચતાં મનને

કદિ કંટાળા આવતો નથી. ઘણીવાર વાંચ્યા છતાં પણ જ્યારે વાંચીએ ત્યારે કાંઈ નહિ ને કાંઈ શીખવાનું સમજવાનું ને યોગ લેવાનું મળી આવે છે. પુનઃ પુનઃ વાંચતાં પણ ઘણો ઉત્સાહ અને આનંદ આવે છે. અંથ કર્તાએ સ્વપરના લાલના હેતુથીજ યથાશક્તિ પરિશ્રમ ઉઠાવેલ છે. તો સાર ગ્રાહી સંજ્ઞાનો તેનો અવશ્ય લાભ લેશેજ સર્વ મુમુક્ષુજનોને આ અંથ વાંચવા ખાસ ભલામણ કરવામાં આવે છે. કીમત પણ તેની કાગળ છપામણી વગેરે ખર્ચ જેટલીજ જુજ માત્ર રૂ. ૧) એકજ રૂપૈયા છે.

(૭) ગઝલ ગુલતાન ભાગ ૨ જે.

આ પુસ્તકની અંદર ગઝલ ગુલતાન પેઢા ભાગની માફક ગઝલોજ મુકવામાં આવી છે. આજકાલ નવ યુવકોને ગઝલો ગાવાનો શોખ ઘણોજ જોવામાં આવે છે. તેથી મુનિ મહારાજ શ્રી વિનય-ચંદ્રજીએ નીતિજ્ઞાન સાથે વિવિધ ઉપદેશી વિષયો ઉપર ગઝલો બનાવી આપી તે અમે જાહેર કરી છે. આ પુસ્તકનું મુલ્ય પણ પેઢા ભાગની માફકજ છે. એટલે સફવાણી સફવિચાર અને સફવર્તનજ છે. અર્થાત અર્ધાઆનાની ટીકીટ મોકલનારને વિના મુલ્યેજ મળશે. જોઈએ તેણે મંગાવવી.

(૮) વિનયબોધ ગરખાવળી ભાગ ૧ લો.

વિશેષ કરીને સ્ત્રીઓને અને બાળીકાઓને આ પુસ્તક ઘણું ઉપયોગી છે. આની અંદર વિવિધ વિષય ઉપર ઉપદેશી લિખ લિખ

રાગોમા ગરબીઓ બનાવી ગોઠવી છે. આ પુસ્તકની કીમત પણ કદના પ્રમાણમા ઘણીજ ઓછી રૂકા બેજ આના છે. આ પુસ્તક શાળામાં પણ ઉપયોગી છે. તો કોઈને શાળામા વહેંચવા માટે સામટી સોનકલો એકી સાથે લેનારને ૧૦) દસ રૂપીયા લેખે આપશે. તો લખો અને મંગાવો.

મુ. અમદાવાદ ટંકશાળ સામે ખજુરીની પોળમાં.

શા. હીમતલાલ વ્રજવલ્લભદાસ.

જૈન મિત્રમંડળ આદીસ મુ. બરવાળા તા. ધંધુકા કાઠીઆવાડ.

શા. નાગરદાસ નરોત્તમદાસ (પુસ્તકના મુખ્ય માલિક)

મુ. વલસાડ હનુમાન ભાગડા સુરતજીલ્લે.

∴ ઉપરના સર્વ પુસ્તકો એકી સાથે ખરીદ કરનારને રૂ. ૨-૬-૦ બે રૂપીયા છ આનામાંજ મળશે તો લખોને જટ મંગાવો પણ અર્થ મંગાવનારને સ્થિર છે.

આવા પ્રકારના રામનામના જાપથી

આત્મસહિત શુ થાય?

મનહર છંદ.

મુખ વહે રામ રામ, હોય મનતો હું રામ;
કરે કપટ ના કામ, ચિત્ત ચામ ત્રામમાં.
મેળવતા ધન ધામ, કરે અને કહિ ધામ:
તણ સુપંચ તમામ, (રહે) સદૈવદ ગામમાં.
ફરે મન ગામોગામ, ધરી હૃદયમા તામ;
મનચા અનેક કામ, મુખ રામ નામમાં.
વહે મુનિ વિનયયંદ, સુભૂજો ભવિક વૃદ્ધ:
એવા રામ નામથી, શુ જાય શિવ ધામમાં. ૧

દુનવિલાખિત વૃત.

ફરીશ મા કદિ કર્મ કરોર તું.
શકશ મા કદિ ચિત નહોર તું.
કહણુ છે કન કર્મ નહ્યા ફોજા.
સરક થા તણ અંતર આમજો. ૧

નામ તેવા ગુણ સુપુન્ય વિના

પમાતા નથી.

મનહર છંદ.

નામ ધન પાલ પણ, મળે નહિ કાંઈ માલ;
બીખ માગી કાટે કામ, બૂમીમા ભમાય છે.
નામ તો રૂપાળી, પણ કા જંગથી કાળી સદા,
કોધ મુખ વાળી, નામ દીવાળી ગણાય છે.
નામ તો સાકર પણ, કડવાયોતો આકર;
જળણે કાંપો સાપ, નામ ચંદન રખાય છે.
વહે મુનિ વિનયયંદ સુભૂજો ભવિક વૃદ્ધ:
નામ તેવા ગુણ તે, સુ પુન્યથી પમાય છે. ૧

દુનવિલાખિત વૃત.

શુવન આ આનિ ઉત્તમ પામીને,
ભજ સદા શ્રવ અંતર આમીને.
સમય આ ફરી ના શુભ સાંપડે,
વિભય વિષ વિષે મન યું પડે. ૧

પ્રતિદંભલુ થઈ રહ્યા પછી બોલવા લાયક

શ્રી પંચ પરમેષ્ઠીની આજુદ મંજળ આરતી.

આનંદ મંજળા કરે આરતી મંત ચરણની સેવા; ૧૬.
શિવ સુખ કારણ વિદ્યનિવારણ, પંચ પરમેષ્ઠી દેવા. આજુદં ૦
પહેલી આરતી અરીહત દેવા, કર્મ ખપે તત ખેવા;
આમકે હૃદ કરે તુમ સેવા, વાણી અમ્મન મેવા. આજુદં ૧
બીજી આરતી સિદ્ધ નિરંજન, ભંજન ભય ભવ દેરા;
વિદ્યનંદ સુખ કંદ અખંડ, મીઠ ભંસભવ દેરા. આજુદં ૨
ત્રીજી આરતી શ્રી આચારજી, હજીસ ગુણ ગંભીરા;
અંધ શિરામણી સાદું દિન માગી, દેહિત મોધ અનૈરા. આજુદં ૩
ચોથી આરતી હિપાધ્યાયજી, ભાણે ભાણાવે એવા;
મુત્ર અથ કરે તતખંધા, સેવ કરે દેવા. આજુદં ૪
પંચમી આરતી મુવ સાધુજી, ભારંડ પંખી દેવા;
મદ્યવન પાળે દૂપણ ટાંખે, અવિચળ શિવ સુખ લેવા. આજુદં ૫
ભાવ ધરીને ગાવે આરતી, પંચ પરમેષ્ઠી દેવા;
વિનયચંદ્ર મુનિ ગુણ ગાવે, લેવા શિવ સુખ મેવા. આજુદં ૬

